

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

№8
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 432 sahifa,
1-avgust, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori modeli: tizimli boshqaruv yondashuvi asosida shakllanishi.....	14
<i>Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Maraimova Muxtabar Pulatovna</i>	
O'smirlardagi nevroz holatining psixologik xususiyatlari.....	20
<i>Abduraximov Doniyor Abdusaid o'g'li</i>	
Ta'lim siyosati va o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi: xalqaro tajriba va o'zbekistonda amaliyot taqqoslamasi.....	25
<i>Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning hozirgi holati va o'ziga xosligi	30
<i>Beknazarova Muxlisa O'tkir qizi</i>	
Ta'lim sifatini oshirishda "Barkamol avlod" bolalar maktablarining zarurati va ahamiyati	33
<i>Eshmuminova Oybarchin Botirovna</i>	
Bolalarda nutq kamchiliklari: etiologiya, rivojlanish dinamikasi va erta aralashuv	39
<i>Isayeva Mushtariy Alisher qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kitobxonlikka o'rgatish usullari	44
<i>Maydonova Saboxat Sadulloyevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik vositasida badiiy adabiyot namunalari qiziqishni shakllantirishning o'ziga xos jihatlari.....	48
<i>Mingbayeva Barno Ubaydullayevna</i>	
Pedagogical Characteristics in Enhancing Speaking Skills of Esp Learners in English Language Classes Through Digital Technologies	52
<i>Pardayeva Zulaykho Yusubjonovna</i>	
Nutq buzishlarida uchraydigan idrok jarayonining o'ziga xos xususiyatlari	55
<i>Ruziyeva Guzal Shuxrat qizi</i>	
"Biologik savodxonlik" tushunchasi zamonaviy ta'lim paradigmasi kontekstida	59
<i>Umaraliyeva Mamura Tashxodjayevna</i>	
O'qituvchi faoliyatida kasbiy madaniyatning o'rni	65
<i>Umarova Feruzabonu Bobir qizi</i>	
Gamifikatsiyalangan jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining 11–12 yoshli o'quvchilarda emotsional barqarorlikka amaliy ta'siri.....	68
<i>Tojiyev Baxriddin Baxtiyorovich</i>	
O'quvchi yoshlarni milliy qadriyatlar va an'analarga hurmat ruhida tarbiyalashning nazariy asoslari	72
<i>Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li</i>	
Media va axborot savodxonligi 21-asr pedagoglarning asosiy kompetensiyasi sifatida.....	76
<i>Boypolvonov Barot Djonqobulovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining leksik kompetensiyasini takomillashtirishning lingvistik va lingvometodik talqini.....	81
<i>Ismoilova Zarnigor Raximjon qizi</i>	
O'quvchi yoshlarni milliy qadriyatlar va an'analarga hurmat ruhida tarbiyalashning nazariy asoslari	86
<i>Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li</i>	
Pedagogik faoliyatda stress namoyon bo'lishiga ijtimoiy omillarning ta'siri	90
<i>Jumanova Ug'loy Sodiqjonovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida nomutaxassislik yo'nalishlarida ingliz tilini o'qitishni takomillashtirish.....	96
<i>Koshayeva Sansabila Kamiljanovna</i>	
Ijtimoiy-ekologik madaniyatni rivojlantirishda xalqaro tajribalar va ta'lim jarayonining o'rni.....	100
<i>Mamajonova Fotimaxon O'ktamovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirishning ahamiyati	105
<i>Murodova Madina Karim qizi</i>	
Elektrotexnika va elektronika fanini o'qitishning zamonaviy metodlari	108
<i>Ortiqov Mironshoh Sodiqovich</i>	

Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini takomillashtirishda Blended learning texnologiyasini O'zbekiston oliy ta'lim tizimiga tatbiq etish.....	110
Pakirdinova Sharofat Abdumutaljonovna	
O'zbekistonda ta'lim sohasi bo'yicha strategik dasturlarni ishlab chiqish istiqbollari.....	115
Quronboyeva Mavluda Bahodirovna	
Xalqaro baholash dasturlari va neyropedagogika	120
Sidiqova Yulduz Sobirovna	
6-sinf o'quvchilarida matn bilan ishlash ko'nikmasini shakllantirish metodikasi	123
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi	
Talabalarda pedagogik qobiliyatlarni shakllantirishda pedagogik texnologiyalarning ahamiyati	128
Yusupov Ulug'bek Kadirovich	
Adabiy ta'lim jarayonida o'quvchi ma'naviy kamolotini ta'minlashda motivatsiya uyg'otish texnologiyalarini takomillashtirish	132
F. Zaynabuddinov	
Развитие поликультурной компетентности студентов в образовательной среде вуза	135
Киреева Эльвина Фларитовна	
Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik xususiyatlar	140
Sanayev Gayrat Shermuxamedovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalar muloqot madaniyatini tarbiyalashning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish	144
Boybo'riyeva Saodat O'ralovna	
Kattalar ta'limi texnologiyasi: muammolar, yondashuvlar va rivojlanish yo'nalishlari	148
Davletova A.	
Yangi O'zbekistonda inklyuziv ta'limni rivojlantirishning huquqiy asoslari	152
G'aniyeva Gulrux Tavakkaljon qizi	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak o'qituvchilarni ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirish	156
Madmarova Gulchexra Qodirovna	
O'lkashunoslik materiallarining oliy ta'lim jarayonida tarbiyaviy salohiyatini ochib berish	160
Mamajonov Mo'minjon	
Muhandislik grafikasi darslarida o'quv faoliyatining shaxsga yo'naltirilgan innovatsion modeli	165
Mamasidikova Gulnora Muhammad qizi	
Sun'iy intellektga asoslangan ta'limiy resurslarning pedagogik imkoniyatlari.....	169
Muhiddinov Muhiddin Nuriddin o'g'li	
Ijod maktablari o'quvchilarining badiiy-ijodiy kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol metodlarning ahamiyati.....	173
Nurmatova Shohistaxon Muhammadjonovna	
Voleybolchi qizlarni tayyorlashning differensial vositalaridan foydalanish zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	178
Odilova Feruzaxon Valijon qizi	
PIRLS baholash tizimini qo'llash vositasida mustaqil o'qishga o'rgatishda IMEN texnologiyalaridan foydalanish.....	184
Olimjonova O'g'ilxon Abdurasul qizi	
Yoshlar o'rtasida internet qaramligi va ijtimoiy izolyatsiya zamonaviy Maugli sindromining klinik ko'rinishlari	188
Polvanov Rasulbek Baxtiyarovich	
Boshlang'ich maktabda o'zbek tili darslarida differensial ta'limdan foydalanishning pedagogik shart-sharoitlari	192
Rasulova Nozigul Abdivahid qizi	
Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini takomillashtirish	196
Sharfova Nilufar Ilhom qizi	
Xalqaro baholash dasturlari asosida ta'lim samaradorligini oshirishning pedagogik shart-sharoitlari (PIRLS misolida).....	200
Tuxtasinova Munira Ibragimovna	
Fransuz tili darslarida tabiatshunoslik atamalarini boshlang'ich sinflarda shakllantirish va o'rgatishning o'ziga xos xususiyatlari.....	204
Umarova Madinabonu Bahodir qizi	

O'smir psixologik salomatligini barqarorlashtirishda art-terapiyadan foydalanishning imkoniyatlari	208
<i>Yusupxodjayeva Umida Baxodir qizi</i>	
Nofillologlarni (filolog bo'lmaganlarni) kasbiy aloqa madaniyatiga o'rgatish maqsadida zamonaviy ingliz tilining lingvometodik tahlili.....	214
<i>Zarina Itolmasova</i>	
Forsayt va qaror qabul qilishni bog'lovchi kognitiv komponentlar.....	219
<i>Hasanova Sumanbar Hamroqulovna</i>	
Разработка и внедрение виртуальных лабораторных работ по биохимии для студентов фармацевтических факультетов.....	222
<i>Мамадалиева Зарина</i>	
Abduqodir Shakuriyning ta'lim va tarbiya haqidagi umumiy qarash va g'oyalari: chuqur tahlil	226
<i>Ashurova Dilrabo Isroil qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish tizimi ..	230
<i>Jakbarova Zarifaxon Solijon qizi</i>	
Badiiy-estetik qobiliyat tuzilmasi va uning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar	233
<i>G. S. Kaxarova</i>	
Umumta'lim maktablarida informatika o'qitish asosida ta'limni raqamlashtirishning metodologik asoslari...	236
<i>Mamajanov Rakhmatilla Yakubjanovich</i>	
Shaxsda ma'naviy intellektni rivojlanishiga qadriyatlar yo'nalganligining ta'siri.....	240
<i>Mirxoliqova Charos Xabibullayevna</i>	
O'qituvchilarning sun'iy intellekt bo'yicha kompetentligini rivojlantirishda metodik yondashuv	244
<i>Najmetdinova Nargiza Sayfetdinovna</i>	
Ismlarning ma'noliligi va ularni o'qitishda lingvopedagogik yondashuvlar	252
<i>Sanakulov Zayniddin Ibodullayevich</i>	
Fitnes-aerobika mashqlaridan foydalangan holda sog'lomlashtirish mashg'ulotlari uslubiyati.....	258
<i>Shaxriddinova Laylo Nurxonovna</i>	
Raqamli ta'lim texnologiyalarining didaktik va "learning analytics"ning nazariy asoslari	262
<i>Sulaymanov Zulqaynar Rajabali o'g'li</i>	
Esse yozishni o'rgatishda zamonaviy metodlar.....	268
<i>Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi</i>	
Iqtisodiy matnlar tarjimasini o'rgatishda raqamli simulyatsiya va virtual reallik (VR) texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari.....	272
<i>Xujanazarova Nozima Omonjonovna</i>	
Yoshlarni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ilmiy metodologik asoslari	275
<i>Axmedov Nodir Sadir o'g'li</i>	
Talaba-yoshlarda qo'shiq ijrochilik san'atini shakllantirishning zamonaviy pedagogik xususiyatlari: ta'lim islohotlari kontekstida yondashuv.....	279
<i>Begisbay Temirbayev</i>	
Xorijiy davlatlarda biologiya o'qituvchilarini tayyorlash tajribasi va uni O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari.....	283
<i>Hayitov Abdirasul Eshdavlatovich</i>	
Texnika oliy ta'lim muassasalari talabalariga umumiy fizika kursini o'qitishda virtual laboratoriyalarning ahamiyati.....	286
<i>Abdurakibov Akmal Abdugaparovich</i>	
Ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarining gapirish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda yangi – "instruksional texnologiya" va sun'iy intellektga tayanib o'qitish metodologiyasi.....	290
<i>Abrorxo'ja Muminxo'jayev Muksumxodjayevich</i>	
Jaloliddin Rumiy fikrlarining hozirgi yoshlarga ta'siri	296
<i>Allayarov Doniyor Islom o'g'li</i>	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish.....	298
<i>Aygul Aralbayevna Urazimbetova</i>	
Sud psixologik ekspertizasida travmatik tajriba (PTSD) fonida emotsional reaksiya va ko'rsatma sifati o'rtasidagi bog'liqlik.....	301
<i>Dehqonboyev Shohjahon Oybek o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda 4 "K" kompetensiyalarini rivojlantirishdagi muhim dolzarbliklar	307
<i>Idiyeva Gulchehra Izomovna</i>	

Bikaryer oilalarda gender rollar integratsiyasi jarayonidagi psixologik omillar.....	311
<i>Ishboboyeva Gulbarchin Rustam qizi</i>	
Talabalar mustaqil ta'limini tashkil etishda sun'iy intellekt texnologiyalarida foydalanish muammolari va yechimlari.....	315
<i>Karshiyeva Dilnoza Utkirjonovna</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning metakognitiv ko'nikmalarini shakllantirishda reflektiv yondashuv.....	319
<i>Laylo Baxtiyor qizi Axmedova</i>	
1939-1945-yillarda O'zbekiston hududida qishloq xo'jaligidagi paxtachilik va oziq-ovqat muammolari.....	323
<i>Mutallibjonov Boburmirzo Muzaffarovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarining tajriba oxiri jismoniy tayyorgarligi darajasi dinamikasi.....	328
<i>Samadov Sardor Sodiqovich</i>	
O'zbekiston umumta'lim maktablarida mazmun va til integratsiyalashgan o'qitish (CLIL) yondashuvining pedagogik va amaliy imkoniyatlari.....	335
<i>Tursunaliyeva Muattar Alisher qizi</i>	
O'rta maktab 11-sinf o'quvchilarining lug'at boyligini oshirishda turli metodlarning o'rni.....	340
<i>Xamzayeva Ruxshona Abdusamadovna</i>	
Umumta'lim maktablardagi ingliz tili o'quv darsliklari tahlili.....	344
<i>Xiloldinova Zulayho</i>	
Ingliz klassik adabiyoti orqali talabalar ma'naviy-axloqiy dunyoqarashini shakllantirishning innovatsion yondashuvlari.....	348
<i>Ziyotov Farruh Saodilla o'g'li</i>	
XVI asr oxiri va XVII asr boshlarida ingliz dramasi janri va uslub xususiyatlari.....	352
<i>Sherqulova Zuloyho Dilshod qizi</i>	
Биохимическая роль витаминов как кофакторов в метаболических процессах организма.....	356
<i>М. У. Джалилов</i>	
ESL/EFL (ingliz tili ikkinchi/chet til sifatida) kontekslarida lug'at boyligini rivojlantirishda loyiha asosidagi ta'lim (PBL – Project-Based Learning): tajribalar, natijalar va O'zbekiston sharoiti uchun tavsiyalar.....	359
<i>Masharibova Sayyora Ahmedovna</i>	
Maktabga tayyorlov yoshidagi bolalarda kognitiv tezkorlikni rivojlantirishda multisensor yondashuvning samaradorligi.....	364
<i>Musratova Zilola</i>	
Yangi O'zbekiston sharoitida talabalarning tarixiy dunyoqarashini rivojlantirishda tarixiy ongning ahamiyati.....	367
<i>Shadibekova Dildora Fazildjanovna</i>	
O'zbekiston maktablarida ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: yuqori sinflarda eksperimental tadqiqot dizayni.....	371
<i>Ahmadjonova Diyora Dilshod qizi</i>	
Texnika oliy ta'lim muassasalarida umumiy kimyo kursini integrativ takomillashtirishning ilmiy metodik asoslari.....	376
<i>A. A. Xaydarov</i>	
Sport faoliyatida pedagogning o'rni.....	380
<i>Isoqov Nuriddin Halim o'g'li</i>	
Katta maktabgacha yoshdagi yengil dizartriya nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalarning lug'at boyligini tekshirish.....	384
<i>Mamatova Aziza Bo'riboyevna, Xayrulloeva Marjona Tuychi qizi</i>	
Sharqiy mintaqalarda ajrimdan keyingi erkaklarning psixologik holati: an'anaviylik va zamonaviylik o'rtasida.....	387
<i>Nazokat Xudoyqulova</i>	
Modellashtirish jarayonida "Geogebra" matematik dasturining imkoniyatlari.....	393
<i>O. Halimov, M. Jo'raqulova</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijodiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik psixologik asoslari.....	398
<i>Ozoda Tolipova, Jumaboyeva Zarnigor</i>	
Shaxsda psixologik barqarorlikni rivojlantirish omillari.....	403
<i>Ozoda Tolipova</i>	
Oilaviy qo'llab-quvvatlovsiz sportchilarda yolg'izlik hissi va depressiv belgilarning paydo bo'lishi.....	407
<i>Qaimova Gulmira Uchqun qizi</i>	

Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ishlarda oilaning o'rni	410
Raxmatova Elmira Shavkat qizi	
Ajrashgan oilalarda voyaga yetmagan bolalarning psixologik moslashuv darajasi	413
Ro'ziyeva Zilola Fayzulla qizi	
Rinolaliya nutq nuqsoniga ega bolalar bilan operatsiyadan oldingi davrda olib boriladigan logopedik ishlar	417
Shokirova Shaxnoza Dilmurodovna, Nig'matova Movluda Asatulla qizi	
Ertal turmush qurish muammosining ijtimoiy psixologik asoslari.....	421
Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi	
Pedagogik kompetentlikni shakllantirishda raqamli texnologiyalarning ahamiyati	424
G'ofurova Mohidil Sayfutdin qizi	
Integrativ yondashuv asosida v-vi sinflarni raqamli texnologiya vositasida o'qitishning pedagogik va psixologik mezonlari.....	427
Abdug'afur Avliyoqulov	

INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA V-VI SINFLARNI RAQAMLI TEXNOLOGIYA VOSITASIDA O'QITISHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK MEZONLARI

UDK 373.1:168.521:37:02

Abdug'afur Avliyoqulov

Termiz davlat universiteti

"Algebra va geometriya" kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida raqamli texnologiyalar vositasida o'qitish usullari hamda pedagogik va psixologik mezonlari yoritilgan. Dars mashg'ulotlari mazmunini boyitish vazifalari va ta'lim bosqichlari keltirilgan. Shu bilan birga, o'quvchilarning asosiy e'tibori raqamli texnologiyalar asosida fan sirlarini egallash va ularni kundalik hayotda qo'llash imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, integrativ yondashuv, pedagogik va psixologik mezonlar, o'qitish, kompetensiya, uzviylik va integratsiya, ta'lim, fan.

Abstract: This scientific article examines teaching methods and pedagogical-psychological criteria for using digital technologies in grades V–VI of general education schools. The paper highlights the tasks of enriching lesson content and learning stages. Particular emphasis is placed on students' focus on mastering the fundamentals of science through digital technologies and exploring their practical application in everyday life.

Key words: digital technologies, integrative approach, pedagogical and psychological criteria, teaching, competence, integration and coherence, education, science.

Аннотация: В данной научной статье рассмотрены методы обучения и педагогико-психологические критерии применения цифровых технологий в V–VI классах общеобразовательной школы. Описаны задачи по обогащению содержания уроков и этапов обучения. Особое внимание уделяется сосредоточению учащихся на освоении основ наук с использованием цифровых технологий, а также изучению их применения в повседневной жизни.

Ключевые слова: цифровые технологии, интегративный подход, педагогико-психологические критерии, обучение, компетентность, интеграция и целостность, образование, наука.

KIRISH

Raqamli texnologiyalar vositasida integratsiyalashgan bog'lanishlarni ishlab chiqishda o'quvchining psixologik va pedagogik xususiyatlarini hisobga olib, shunga mos ravishda dars o'tish metodini yo'lga qo'yish zarur. Bunda V–VI sinf o'quvchilarining ruhan, jismonan va aqlan imkoniyatlarini inobatga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu o'rinda tabiiy savol tug'iladi: raqamli texnologiyalar vositasida integratsiyalashgan dars mashg'ulotlarini tashkil etish jarayonida, ayniqsa integratsiyadan foydalanish natijasida qanday yutuqlarga erishishimiz va qanday kamchiliklarga yo'l qo'yishimiz mumkin?

Ma'lumki, umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinf o'quvchilariga fanlarni o'qitish bilan bir qatorda raqamli texnologiyalar asosida o'yin faoliyati ham mujassam bo'ladi. Ana shu "o'yin–dars" uslubidan foydalanish orqali o'quvchilarning o'qish faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatish, ularning fanga bo'lgan qiziqishini orttirish imkoniyatini yaratish mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" IV yo'nalish, 42-maqсадda: "2026–yilga qadar o'quv dasturlari va darsliklarni ilg'or xorijiy tajriba asosida to'la ko'rib chiqib, amalda joriy etish" [1, 23-b.] vazifasi belgilangan bo'lib, bu umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilaridan katta mas'uliyat talab etadi. Shu maqsadda "...integrativ ta'lim va kompetensiyaviy yondashuv muammolari o'zining ilmiy, nazariy va amaliy xususiyatiga ega soha ekanligi qayd qilingan" [6, 65-b.]

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida dars mashg'ulotlarini integrativ yondashuv asosida ishlab chiqish masalasi faylasuf, tarixchi, psixolog va pedagog olimlarning doimiy ilmiy izlanishlarida muhim o'rin egallab kelmoqda. Ya'ni, "...turli xil misol va masalalar, harakatli o'yinlar, test savollari, muammoli topshiriqlar, aqliy hujum, munozarali mashg'ulotlar, krossvordlar hamda matnli jumboqli topshiriqlardan foydalanish o'quvchilar bilimini oshiradi" [5, 56-b.].

Dars mashg'ulotida mavzuni o'quvchilarga raqamli texnologiyalar vositasida integratsiyalashgan holda tushuntirish nafaqat mavzuning mohiyatini singdiradi, balki ularning boshqa fanlarga bo'lgan qiziqishini ham o'rtiradi.

Mamlakatimizning dunyo hamjamiyatiga integratsiyalashuvi, fan–texnika va texnologiyalarning rivojlanishi yosh avlodning o'zgaruvchan dunyoda raqobatbardosh bo'lishini taqozo etadi. Bu esa O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimiga raqamli texnologiyalar asosida fanlarni o'qitish bo'yicha xalqaro standartlarni joriy etish orqali ta'minlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bugungi kunda umumiy o'rta ta'limning yangicha tizimi va mazmunini shakllantirish zarur. Bu esa umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida raqamli texnologiyalar vositasida boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqlikni ta'minlash hamda mazkur fanning uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi va mantiqiy bog'liqligi asosida tashkil etilishini taqozo etadi. Bunday yondashuv o'quvchilarning bilim olishlari uchun zarur zamin yaratadi. Chunki o'qitishni individuallashtirish, ijodiy salohiyatni rivojlantirish, ta'lim oluvchilarning shaxsiy qiziqishlari va individual xususiyatlarini ro'yobga chiqarish imkonini beradi.

Shu bois bugungi kunda o'qitishning didaktik tamoyillari, ilmiy-metodik yondashuvlari, ta'lim shakllari, metod, vosita va texnologiyalarini zamon talablari asosida qayta ko'rib chiqish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Raqamli texnologiyalar vositasida o'qitishning maqsadi, vazifalari va mazmuni davrlar o'tishi bilan kengayib borayotganligi sababli uning shakl va usullari ham tobora takomillashib bormoqda. Ushbu ko'nikma va malakalar o'quvchilarga boshqa fanlarni muvaffaqiyatli o'zlashtirishlari uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida ta'lim texnologiyalarini boshqa fanlar bilan integratsiyalashgan holda qo'llash bugungi kunda ta'lim jarayonining eng optimal shaklini, mazmunini va pedagogik zaruratini turli usul, metod va vositalar asosida tizimlashtirish imkoniyatini yaratadi. Raqamli texnologiyalar vositasida fanlararo aloqadorlik o'quv-tarbiya jarayonining barcha tarkibiy elementlari – mazmun, shakl, metod va vositalarni yaxlit tizimga birlashtirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, bu jarayon ta'lim sifati va samaradorligini ta'minlashning muhim omili hisoblanadi.

Integratsiya atamasining turli talqinlari mavjud bo'lsa-da, ularning barchasida umumiy bir g'oya mujassam. Biz raqamli texnologiyalar vositasida ta'limni integrativ yondashuv asosida tadbiiq etar ekanmiz, integrativ yondashuv muammosini ikki yo'nalishda – ta'lim (fanlar) mazmuni hamda o'qitish texnologiyalari asosida hal qilishni maqsad qilib qo'ydik. "Ta'lim mazmunini integrativ yondashuv asosida tadbiiq etish – fanlararo aloqadorlik vositasida amalga oshirilib, fanlararo darajadagi aloqalarda tayanch predmet maqomi turli variantlardan iborat bo'lishi mumkin" [4, 13–b.].

Ikki o'quv predmetining o'zaro aloqalarini o'rnatishda, ularni integrativ yondashuv asosida tashkil etish jarayonida ba'zan bir predmet, ba'zan esa boshqasi tayanch bo'lib xizmat qiladi. Hozirgi paytda bilimlar majmuasini bir butun qilib birlashtirish fanlarning integrativ yondashuvini ta'minlaydigan vosita sifatida qaralmoqda. Fanlarni integrativ yondashuv asosida shakllantirish ularning taraqqiyotidagi oddiy tendensiya emas, balki taraqqiyotning zaruriy qonuniyatidir. Bunda texnologik ta'lim fanlarni o'qitishda integratsiya – fanlararo aloqadorlikning o'rni beqiyosdir.

Bugungi kunda jahon ta'lim tizimida kuzatilayotgan jadal o'zgarishlar umumiy o'rta ta'lim maktablarida fanlarni o'qitish mazmunini takomillashtirishni talab qilmoqda. Masalalar yechish jarayonida raqamli texnologiyalar vositasida tabiiy va virtual shaklda integratsiyalashgan mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasini ishlab chiqish, zamonaviy yondashuvlar asosida takomillashtirish va milliy hamda xalqaro yutuqlarni o'rganish uchun sharoit yaratish dolzarb masalalardan biridir.

Shuningdek, maktab fanlarini o'qitishda "...milliy o'quv dasturida belgilangan A1, A1+, A2, A2+, B1, B1+ standart darajalari raqamli texnologiyalar vositasida fanlarga oid umumiy va tayanch kompetensiyalarni o'quvchilarda shakllantirib borish" [3, 5–b.] vazifasining sifatli bajarilishiga erishish muhim ahamiyat kasb etadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli texnologiyalar vositasida V–VI sinflarni o'qitishda integratsiya asosida mantiqiy va izchil ta'limni tashkil etish, eng zamonaviy boshqaruv tizimini yanada chuqurlashtirish, takomillashtirish va liberallashtirish bo'yicha jiddiy ehtiyojlar sezilmoqda.

Integrativ yondashuv darslarining muammosi – bu ikki o'qituvchining o'zaro ta'siri, texnologiyasi, ularning ketma-ketligi va tartibi, materialni taqdim etish mazmuni va usullari, har bir harakatning davomiyligidir. Integratsiya asosida o'qitishni turlicha sinflarga bo'lish mumkin:

- maqsad va muammolar asosida;
- maktab tabiiy-ilmiy tizimidagi vazifalari asosida;
- qo'shiluvchi fan tarmoqlari asosida;
- integratsiya usullari va yo'llari asosida;
- o'quv rejasidagi o'rni asosida;
- fanni o'rganishga sarflangan vaqt asosida;
- o'quvchilar uchun qiyinlik darajasi asosida va hokazo.

Shu ma'noda, integrativ ta'limning sinflarga bo'linishi (klassifikatsiyasi) universal tizim sifatida yoki bir nechta asosiy bosqichlarni o'zaro almashtiruvchi metodlar sifatida talqin qilinishi mumkin.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida fanlarni integrativ yondashuv asosida o'qitishning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- ta'lim–tarbiya jarayonida tayanch fanlar mazmuniga oid kompetensiyalarni raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlikda shakllantirish;
- fanlar integratsiyasini inobatga olgan holda ta'lim mazmunini hayot va texnika taraqqiyoti bilan bog'lash, ongli ravishda kasb tanlashga yo'naltirish orqali o'quvchilarda mustaqil ijodiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirish va rivojlantirish.

“Integrativ kurslarni turli lokal (mahalliy) va global (umumjahon) muammolar asosida tatbiq etish, raqamli texnologiyalar vositasida fanlar va iqtisodiy muammolarni integrativ asosda birlashtirish orqali qo'llaniladi” [2, 6-b.].

Raqamli texnologiyalar vositasida o'qitish metodikasi boshqa fanlar, eng avvalo informatika ta'limi bilan uzviy bog'liq. Bu jarayon ilmiy dunyoqarash, psixologiya, didaktika va aniq fanlarni o'qitish nazariyasi (aniq fanlar didaktikasi)ni qamrab oladi. Biroq nazariy bilimlarning o'zi yetarli emas. O'quvchilarga nazariy bilimlarni berish bilan birga, ularni amaliyotda qo'llash, muammolarga mos matematik modellar tuzish va tekshirish, fizik, biologik va kimyoviy modellarni yaratish hamda ularni tadbiq etish ko'nikmalarini shakllantirish zarur.

Raqamli texnologiyalar boshqa fanlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, tabiatda ro'y beradigan jarayonlarning ekvivalent modellarni yaratish va ularni amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar deyarli barcha fanlarga tayanch bo'lib xizmat qiladi.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinflarida fanlarni integrativ yondashuv asosida o'qitishning asosiy maqsadi – olingan nazariy bilimlarni mustahkamlash va belgilangan mavzular asosida qo'shimcha bilim hosil qilishdir. Bunda quyidagi ishlar bajariladi:

- amaliy mashg'ulotlar (masalalar yechish)ga tayyorgarlik ko'rish va tabiatga sayr qilish;
- nazariy tayyorgarlik (ta'rif, aksiomalar, teorema va isbotlarni o'zlashtirish);
- uy vazifalarini bajarish;
- o'tilgan materiallarni qayta takrorlash;
- mustaqil ish uchun mo'ljallangan nazariy bilimlarni o'zlashtirish.

O'quvchilar olgan nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlaydi va bu jarayon o'qituvchi tomonidan muntazam nazorat qilinadi. Mashg'ulotlarda nazariy bilimlarni amaliy topshiriqlar ustida ishlash orqali qo'llash, uy vazifalarini bajarish orqali esa bilim darajasini yanada oshirishga xizmat qiladi.

V–VI sinf o'quvchilarida integrativ yondashuv asosida raqamli texnologiyalar bo'yicha shakllanishi zarur bo'lgan kompetensiyalar:

- raqamli texnologiyalar olamni bilishda asosiy vosita ekanligi haqida;
- raqamli texnologiyalar orqali tushunchalar umumiyligi haqida;
- fanlarni integrativ yondashuv orqali modellashtirish haqida tasavvur hosil qilish;
- raqamli texnologiyalar haqida umumiy bilimga ega bo'lish.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining V–VI sinf o'quvchilarida integrativ yondashuvni shakllantirish orqali texnologik ta'lim, tasviriy san'at, chizmachilik va boshqa fanlar bo'yicha ham tushuncha va tasavvurlar rivojlanadi. Eng muhimi, integrativ yondashuv asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning intellektual salohiyatini yuksaltiradi, ularni tashqi olam bilan chuqurroq tanishtirish imkoniyatini yaratadi. Bu esa ta'lim tizimida yuqori samaradorlikni ta'minlab, zamon talablariga javob beradigan raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Raqamli texnologiyalar asosidagi integrativ ta'lim odatdagi darslardan quyidagilari bilan ajralib turadi:

- aniqligi va ixchamligi;
- o'quv materialining zichligi;
- darsning har bir bosqichida integratsiyalanayotgan fanlarning mantiqiy asosda yoritilishi;
- berilayotgan materialning keng ko'lamli axborotga egaligi.
- Integrativ ta'limning yutuqli jihatlari:
- o'quvchi olamni bir butun yaxlitlikda tasavvur qila boshlaydi;
- o'quvchi salohiyati rivojlanadi, tevarak-atrofni katta qiziqish bilan o'rganadi;
- hodisalar ongida mantiqiy va ijodiy yondashuv orqali yechim topishga undaydi.

Natijada o'quvchilarda muloqot qobiliyati, taqqoslash, umumlashtirish va xulosa chiqarish ko'nikmalari rivojlanadi. Demak, darslarni integratsion shaklda tashkil etish nafaqat darsning maroqli va mazmunli o'tishini, balki o'quvchilar dunyoqarashining har tomonlama kengayishini kafolatlaydi. Shu bois fanlararo aloqadorlikni hisobga olmagan holda integrativ mashg'ulotni tashkil etish to'g'ri bo'lmaydi, chunki anglanmagan integratsiya o'quvchi ongidagi bilish jarayonini mavhumlashtirib, ularni chalg'itishi mumkin.

V–VI sinflarda raqamli texnologiyalar vositasida integrativ yondashuvni qo'llash o'qituvchidan yuqori pedagogik mahorat va yangicha yondashuvni talab etadi. O'qituvchi alternativ, o'quvchini faollikka chorlovchi savollar orqali dars jarayonida ijodkorlik, izlanuvchanlik, qiyoslash va farqlash xususiyatlarini rivojlantiruvchi muhitni yaratishi zarur. Shu jarayonda o'quvchilarda nafaqat javob berish, balki savol tuzish, fikrlash va mantiqiy izlanish ko'nikmalari ham shakllanadi.

Integrativ yondashuv asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarda tabiat va jamiyat haqidagi yaxlit tasavvurlarni shakllantiradi. Bu esa ta'limni integratsiyalashning asosiy maqsadi – boshlang'ich bosqichdanoq o'quvchi ongida tabiat va jamiyat haqida aniq tasavvurlarni shakllantirish, ularning rivojlanish qonuniyatlariga ogli munosabat hosil qilishdan iboratdir.

Xususan, raqamli texnologiyalar vositasida fanlarni o'qitishda integrativ yondashuv metodikasining qo'llanilishi bugungi kunda salmoqli ahamiyat kasb etmoqda. Bu quyidagilarda o'z aksini topadi:

- V–VI sinf o'quvchilariga fanlarni o'qitishda integrativ pedagogik texnologiyalar va interfaol yondashuvni qo'llash zaruriyati;
- fanlarga oid tadqiqotlarda pedagogik–psixologik nazariya va amaliy muhitni muvofiqlashtirish tendensiya-sining kuchayishi;
- o'quv jarayonida integrativ yondashuv metodikasini tatbiq etish zarurati.

V–VI sinf o'quvchilarining fanlarni o'zlashtirishlari olamni anglash, idrok etish va ularning tushuncha hamda tasavvurlarini boyitishda muhim ahamiyatga ega. Integratsiyalashgan darsni tashkil etishning har qanday shakli esa o'ziga xos didaktik shartlarga ega bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Demak, raqamli texnologiyalar vositasida o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini shakllantirish va kengaytirish bilan birga, yechimlarni tahlil qilish jarayonida olingan nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llay olishlari nazarda tutiladi. Shu bilan birga, fanlarni o'qitishda integrativ yondashuv asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar V–VI sinf o'quvchilarining mantiqiy va intuitiv fikrlashini rivojlantiradi. Bu esa o'quvchilarning bilim olish jarayonida samarali natijalarga erishishini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi PQ-4884-sonli "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori.: <https://lex.uz/docs/-5085887>
2. Мавлонов М.М. Психологические особенности формирования диагностических умений у будущих учителей начальных классов обучения в педагогических высших учебных заведениях. Дис. на соиск. канд. психол. наук. – Тошкент, №8 (161), 2022-год. – 220 стр.
3. Малкин И.И. Рациональная организация самостоятельных работ учащихся. – "Народное образование", №10, 2022-год. – 32 стр.
4. Mirzaaxmedov M.A. va boshq. Matematika. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinf darsligi. – Toshkent: "O'qituvchi" nashriyoti, 2017-yil. – 240 bet.
5. Avliyoqulov A.A. Aniq va tabiiy fanlarni o'qitishda integrativ yondashuv. Uslubiy qo'llanma. – Termiz: "TerDU nashr-matbaa markazi" nashriyoti, 27.09.2021-yil. 2-sonli bayonnoma. Adadi – 100 nusxa. 2,5 bosma tavoq. – 44 bet.
6. Avliyoqulov A.A. Matematika tarixi. O'quv qo'llanma. – Termiz: "Surxon ilm nashri" nashriyoti, 14.03.2024-yil. 16-sonli bayonnoma. 154-PO'-sonli buyruq. Ro'yxatga olish raqami 154-PO'-014. Adadi – 100 nusxa. 14,5 bosma tavoq. – 260 bet.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.